

ข้าวฟ่างพันธุ์ UT1658 หรือ สุพรรณบุรี 2

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ เลขที่ 50 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 0151

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวฟ่างสายพันธุ์ UT1658 เป็นสายพันธุ์ที่คัดเลือกได้จากกลุ่มสมระหว่างพันธุ์ข้าวฟ่างเมล็ดสีเหลืองต้นเตี้ย ICSV-LM 90502 กับพันธุ์ข้าวฟ่างเมล็ดสีขาวเฮกการีหนัก จากการผสมพันธุ์ในปลายฤดูฝนปี 2537 ฤดูแล้งปี 2538 ปลูกขยายเมล็ดชั่วที่ 1 เป็นต้นที่ 4 ของแถวที่ 16 ปลายฤดูฝนปี 2538 ปลูกคัดเลือกชั่วที่ 2 คัดเลือกได้เป็นสายพันธุ์ที่ 5 ของแถวที่ 2681 มีน้ำหนักเมล็ดต่อช่อเท่ากับ 101 กรัม และมีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 34 กรัม ปลายฤดูฝนปี 2539 ปลูกคัดเลือกชั่วที่ 3 คัดเลือกได้เป็นสายพันธุ์ที่ 4 ของแถวที่ 1821 มีน้ำหนักเมล็ดต่อช่อเท่ากับ 55 กรัม และมีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 35 กรัม ปลายฤดูฝนปี 2540 ปลูกคัดเลือกชั่วที่ 4 คัดเลือกได้เป็นสายพันธุ์ที่ 1 ของแถวที่ 1817 น้ำหนักเมล็ดต่อช่อเท่ากับ 85 กรัม และมีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 31 กรัม ปลายฤดูฝนปี 2541 ปลูกคัดเลือกชั่วที่ 5 คัดเลือกได้เป็นสายพันธุ์ที่ 2 ของแถวที่ 1961 มีน้ำหนักเมล็ดต่อช่อเท่ากับ 76 กรัม และมีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 36 กรัม ปลายฤดูฝนปี 2542 ปลูกคัดเลือกชั่วที่ 6 คัดเลือกและเก็บเมล็ดรวมจากแถวที่ 1658 ปลายฤดูฝนปี 2543 เปรียบเทียบเบื้องต้นร่วมกับสายพันธุ์ข้าวฟ่างอื่น จำนวน 23 สายพันธุ์ โดยมีพันธุ์เฮกการีหนักเป็นพันธุ์เปรียบเทียบ สายพันธุ์ UT1658 ให้ผลผลิตเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 313 กิโลกรัมต่อไร่ มีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 25 กรัม และมีความสูงต้นเท่ากับ 138 เซนติเมตร ขณะที่พันธุ์เฮกการีหนักมีผลผลิตเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 349 กิโลกรัมต่อไร่ มีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 24 กรัม และมีความสูงต้นเท่ากับ 204 เซนติเมตร ปลายฤดูฝนปี 2544 เปรียบเทียบเบื้องต้นซ้ำอีก 1 ครั้ง ร่วมกับสายพันธุ์ข้าวฟ่างอีก 34 สายพันธุ์ โดยมีพันธุ์เฮกการีหนักเป็นพันธุ์เปรียบเทียบ สายพันธุ์ UT1658 ให้ผลผลิตเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 754 กิโลกรัมต่อไร่ มีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 32 กรัม และมีความสูงต้นเท่ากับ 173 เซนติเมตร ขณะที่พันธุ์เฮกการีหนักให้ผลผลิตเมล็ดเฉลี่ย 723 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 32 กรัม และมีความสูงต้นเท่ากับ 289 เซนติเมตร ปลายฤดูฝนปี 2545-2546 เปรียบเทียบมาตรฐานที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี และศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตลพบุรี รวม 5 แปลงทดลอง ร่วมกับสายพันธุ์อีก 12 สายพันธุ์ โดยมีเฮกการีหนักเป็นพันธุ์เปรียบเทียบ สายพันธุ์ UT1658 ให้ผลผลิตเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 523 กิโลกรัมต่อไร่ มีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 26 กรัม ความสูงต้นเท่ากับ 157 เซนติเมตร ขณะที่พันธุ์เฮกการีหนักให้ผลผลิตเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 427 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 26 กรัม ความสูงต้นเท่ากับ 243 เซนติเมตร ฤดูปลายฝนปี 2552 เปรียบเทียบในท้องถิ่นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุพรรณบุรี ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบูรณ์ ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์และศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ รวม 4 แปลงทดลองร่วมกับสายพันธุ์อื่นอีก 2 สายพันธุ์ โดยมีพันธุ์เฮกการีหนักเป็นพันธุ์เปรียบเทียบ สายพันธุ์ UT1658 ให้ผลผลิตเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 832 กิโลกรัมต่อ

ไร่ มีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 30 กรัม มีความสูงต้นเฉลี่ยเท่ากับ 158 เซนติเมตร ขณะที่พันธุ์เฮกการีหนัก ให้ผลผลิตเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 732 กิโลกรัมต่อไร่ มีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 30 กรัม มีความสูงต้นเฉลี่ยเท่ากับ 249 เซนติเมตร ฤดูปลูกฝนปี 2552 เปรียบเทียบในไร่เกษตรกร จังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครสวรรค์ เพชรบูรณ์และเชียงใหม่ รวม 10 แปลงทดลอง ร่วมกับสายพันธุ์อื่นอีก 2 สายพันธุ์ โดยมีพันธุ์เฮกการีหนักเป็นพันธุ์เปรียบเทียบ สายพันธุ์ UT1658 ให้ผลผลิตเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 552 กิโลกรัมต่อไร่ มีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 28 กรัม มีความสูงต้นเฉลี่ยเท่ากับ 145 เซนติเมตร ขณะที่พันธุ์เฮกการีหนักให้ผลผลิตเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 539 กิโลกรัมต่อไร่ มีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 27 กรัม มีความสูงต้นเฉลี่ยเท่ากับ 233 เซนติเมตร

ลักษณะเด่น

ข้าวฟ่างสายพันธุ์ UT1658 ให้ผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 597 กิโลกรัมต่อไร่สูงกว่าพันธุ์เฮกการีหนัก (549 กิโลกรัมต่อไร่) ร้อยละ 9 มีความสูงต้นเฉลี่ย 151 เซนติเมตร ซึ่งเตี้ยกว่าพันธุ์เฮกการีหนัก (240 เซนติเมตร) 89 เซนติเมตร เมล็ดสายพันธุ์ UT1658 มีสีขาวลักษณะเมล็ดกลมค่อนข้างแบนมีน้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ 27.8 กรัม

พื้นที่แนะนำ

สามารถปลูกได้ในพื้นที่ปลูกข้าวฟ่างทั่วไป

ข้อควรระวัง

การปลูกข้าวฟ่างสายพันธุ์นี้ล่าช้ากว่าฤดูปกติ (หลังเดือน สิงหาคม) จะทำให้ผลผลิตลดลง

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช/ประเภท ข้าวฟ่างเมล็ดสีขาว (White grain sorghum) พืชตระกูลหญ้า วงศ์ Poaceae ชื่อวิทยาศาสตร์ *Sorghum bicolor* (Linnaeus) Moench

ต้น สีต้นปกติเป็นสีเขียว สีต้นในเมื่อมีโรค แผลงทำลายจะเป็นสีแดง ความสูงของต้น 156 เซนติเมตร

ดอก/ช่อดอก ทรงช่อค่อนข้างแน่น

เมล็ด มีลักษณะกลมแบน เปลือกหุ้มเมล็ดสีแดง สีของเมล็ดเป็นสีขาว เนื้อในเมล็ดมีลักษณะมีแป้งอ่อนเล็กน้อย

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุวันดอกบาน	61 วัน
2. น้ำหนัก 1000 เมล็ด เท่ากับ	26 กรัม
3. เปอร์เซ็นต์การนวด	82
4. น้ำหนักเมล็ดต่อช่อ	35 กรัม
5. จำนวนเมล็ดต่อช่อ	1332
6. ผลผลิตเมล็ด	448

ลักษณะเมล็ด

ลักษณะช่อ

ลักษณะลำต้น

ภาพลักษณะเมล็ด ช่อ และลำต้นของข้าวฟ่างสายพันธุ์ UT1658 หรือพันธุ์สุพรรณบุรี 2